

תניא כותיה דרב ששת, ומאידך, גם תניא כותיה דרב נחמן.

ומבאר הגמרא:

תניא כותיה דרב נחמן, דתניא: "ואכלתם ישן".

יכול יהו ישראל מצפין לחדש, לתבואה החדשה בשנה השמינית, מפני ישן שכלה, והיינו, שמחמת התולעת תכלה התבואה הישנה מהשנה הששית סמוך לקצירת התבואה החדשה בשנה השמינית, ויצפו ישראל לקציר התבואה של השמינית? לפי שכך אמר הכתוב "ואכלתם מן התבואה ישן עד קרוב לימות הקציר", ולא עד בכלל.⁽⁴⁴⁾

תלמוד לומר "עד בוא תבואתה", שתהא להם תבואה ישנה לאכול עד שתבא תבואה החדשה של השנה השמינית, מאליה. עד שתבשל התבואה החדשה יפה, שלא תכלה התבואה הישנה בגלל התולעת, ולא יצטרכו להקדים את הקציר של התבואה החדשה בעודה לחה, ולא יצטרכו לקלות אותה כדי שתהיה ראויה לאכילה.⁽⁴⁵⁾

תניא כותיה דרב ששת: "ואכלתם מן התבואה ישן". יכול יהו ישראל מצפין לחדש מפני ישן אשר תחת ידם, לפי שהוא רע. והיינו שגרעני התבואה הם שלמים, אך התבואה מתחממת, והיינו שדיפה!?

תלמוד לומר "עד בא תבואתה", עד שתבוא

תבואה מאליה.

תנו רבנן: כתיב [ויקרא כו] "ואכלתם ישן נושן", מלמד הכתוב שכל המיושן מחבירו, הרי יפה מחבירו.

ואין לי שתנהג הברכה שכל המיושן מחבירו הרי זה יפה, אלא דברים שדרכן ליישן, כמו חטה ויין.

דברים שאין דרכן ליישן, כמו פירות, שדרכן להרקיב, מנין שגם בהם תנהג ברכת השביעית, שלא ירקיבו, אלא אדרבה, הישנים יהיו מעולים יותר!?

תלמוד לומר "ישן נושן", כפל הכתוב לשונו ואמר "ישן נושן", כדי ללמדך, כי מכל מקום, בכל דבר, תהיה ברכה בישן.

"וישן מפני חדש תוציאור" — מלמד שהיו אוצרות התבואה מהשנה הששית מלאין ישן אפילו בשנה השמינית, וגרנות של תבואת השנה השמינית מלאין חדש. והיו ישראל אומרים: האיך נוציא זה, את הישן המעולה מהאוצרות, מפני זה, החדש, שאינו מעולה כמותו!?! לפי שיהיה שפע כה גדול בשנה הששית, עד שלא יהיה מקום להכניס את התבואה החדשה של השמינית.

אמר רב פפא: כל מילי, עתיקא מעליא, טוב כשהוא ישן ועתיק, לבד מתמרי, ושיכרא, והרפנא, דגים קטנים בשמן.

הדרן עלך המוכר את הספינה

תהיו מתאזים לתבואה החדשה, לפי שהתבואה הישנה שתחת ידכם תהיה טובה, ולא יאכלוה התולעים, ואינה כלה.

⁴⁴ "דבר אלהים לי אליך". [שופטים ג כ]

⁴⁴ רשב"ם

⁴⁵ רשב"ם. ואילו רבינו גרשום פירש, שלא